Tallinn, Vabaduse
Eesti Pa

RIIGI TEATAJA

Nr. 63. 23. juulil 1935. Nr. 63.

Art. 575. Eesti Maakrediitseltsi põhikiri.
576. Keelemääruse muutmise määrus.
577. Tartu linna elektrivoolu müügitariifid.
578. Sundmäärus piima ja piimasaaduste müügi ning piimatööstuste kohta Paides.

575. Eesti Maakrediitseltsi põhikiri.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 12. juulil 1935.

I peatükk.

Üldmäärused.

§ 1. 1802 a. Eestimaal asutatud eralaenupank (Eestimaa Mõisnikkude Krediitkassa, hiljem Eestimaa Mõisnikkude Krediitselts) jätkab käesoleva põhikirja maksmahakkamisega oma tegevust nime all „Eesti Maakrediitselts".

§ 2. Eesti Maakrediitseltsi ülesandeks on anda Eesti Vabariigi piires asuvate maa-alade ja nende päraldiste omanikele nende kinnisvarade pantimisel laenu pantlehtedes.

§ 3. Isik, kes on Eesti Vabariigi piires asuva kinnisvara omanik ja kes võttis seltsilt laenu oma kinnisvara pantimisega, saab seltsi liikmeks. Seltsi liikmeks saamine ei ole seotud seltsile panditud maa suurusega. Kinnisvaral lasuva laenu tasumisega lahkub selle kinnisvara omanik seltsi liikmete hulgast.

§ 4. Seltsile panditud kinnisvara ülemineku korral teise isiku omanduseks uus omanik saab seltsi liikmeks kõigi õigustega ja kohustustega, arvates omandusõiguse ülemineku akti toimumise päevast, kuna isik, kellelt kinnisvara läks üle, loetakse samast päevast seltsi liikmete hulgast lahkunuks.

§ 5. Seltsi liikmed, olenemata igaühel lasuvatest ja oma kinnisvaradega kindlustatud kohustustest tähtajaliste maksete ja laenu äratasumise suhtes, vastutavad seltsi ees peale selle veel oma laenu summale vastavalt nii kinnisvarade pantimisega antud laenude kui ka kõigi nõudmiste suhtes, mis võivad tekkida seltsi poolt enda peale võetud kohustuste tõttu. See lisavastutus lasub igal liikmel vastavalt tema laenusummale, mis on tähendatud tema kinnisvaral kinnistusraamatus lisavastutuse kättejõudmise ajaks.

§ 6. Kõik senised Eestimaa Mõisnikkude Maakrediitseltsist laenusaajad-väikemaaomanikud, kelle kinnisvarad on panditud sellele seltsile, tunnustatakse Eesti Maakrediitseltsi liikmeteks nende sooviavalduste põhjal.

Endise Liivimaa Mõisnikkude Maakrediitseltsi laenusaajad-väikemaaomanikud, kelle kinnisvarad on panditud sellele seltsile, võetakse nende sooviavalduse põhjal Eesti Maakrediitseltsi liikmeiks.

Eelmises kahes lõikes tähendatud isikud, kes ei esita vastavaid sooviavaldusi, vastutavad ainult võla eest, mis on kindlustatud nende kinnisvaradega ega kanna § 5 tähendatud lisavastutust. Ühtlasi samad isikud ei oma õigusi Eesti Maakrediitseltsi varale ega loeta selle seltsi liikmeteks.

§ 7. Eesti Maakrediitseltsil on juriidilise isiku õigused.

§ 8. Seltsi tegevuspiirkonnaks on Eesti Vabariik.

Oma tegevuse hõlbustamiseks selts võib avada Majandusministri loal agentuure.

§ 9. Seltsil on oma pitsat seltsi vapiga ja pealkirjaga „Eesti Maakrediitselts, Tallinn".

II peatükk.

Laenud.

1. Laenude andmine ja laenuvõtjate maksukohustused.

§ 10. Seltsi tegevus piirdub pandi kindlustusel laenude andmisega neile maa-alade ja viimaste päraldiste omanikele, kellel on panditava kinnisvara täisomandusõigus.

Märkus. Seltsi poolt enne 1898 a. põhikirja kinnitamist väljaantud laenud mitmesugustele asutistele ja isikutele ilma hüpoteekkindlustuseta kustutatakse tähtaegadel ja tingimustel, mis on määratud nende laenude väljaandmisel, kuivõrd hilisemad seadused ei määra teisiti.

§ 11. Laene antakse pantlehtedes (peatükk IV) nende nimesväärtuse järgi. Kuid vastastikusel kokkuleppel laenusaajaga selts võib võtta enese peale laenuna väljaantud pantlehtede müüki juhatuse poolt määratava eritasu eest, mis ei tohi tõusta üle $^1/_4$%, ja peale selle börsimaakleri tegelikud kulud ja tasu.

§ 12. Laene võib anda ainult niisuguse kinnisvara pantimise vastu, millele, kui iseseisvale kinnisvarale, kinnistusraamatute registris on eraldatud eriosa (Not. seaduse § 308—310, VSK XVI k. I j.).

§ 13. Laen ei tohi ületada kahte kolmandikku panditava kinnisvara väärtusest erihinde järgi.

§ 14. Hinnete teostamise korra määrab esindajate kogu ja kinnitab Majandusminister.

§ 15. Seltsile panditud kinnisvarasid võidakse Eesti Maakrediitseltsi juhatuse nõusolekul koormata ka teiste hüpoteekidega, kusjuures seltsile peab jääma kinnisvarale kinnistatud laenu täieliseks rahuldamiseks esimese hüpoteegi õigus.

§ 16. Seltsile panditud kinnisvarad võivad minna üle päranduse, kingituse ja müügi teel, kuid ainult ühes võla ja seltsi suhtes täitmisele kuuluvate kohustuste ülekandmisega uuele omanikule.

§ 17. Avaldused laenu saamiseks esitatakse kirjalikult seltsi juhatusele. Samuti on laenusoovija kohustatud esitama maakoha kaardi, kõik nõutavad tõendused ja dokumendid või nende tõestatud ärakirjad oma omandusõiguste kohta panditava varanduse asjus.

§ 18. Laenusoovija kannab kõik seaduse ja käesoleva põhikirja eeskirjade põhjal kinnisvara pantimisega ühenduses olevad kulud ning alistub juhatuse

nõudmistele asjaajamiskorra ning täiendavate tõendiste ja teadete esitamise asjus panditava varanduse kohta.

§ 19. Laene antakse välja esindajate kogu poolt määratud aja peale, igatahes mitte rohkemaks kui 72 aastaks, ja need kuuluvad tasumisele erikavade järgi, millised kinnitab esindajate kogu.

§ 20. Selleks, et saada laenu, peab laenuvõtja esitama juhatusele kohaliku kinnistusjaoskonna poolt väljaantud väljakirjutise kinnistusregistri osast panditava kinnisvara kohta või tunnistuse selle kinnisvara koosseisu ja päraldiste kohta, samuti kõikide kinnisvaral lasuvate koormatiste, omandusõiguse kitsenduste ja hüpoteekkindlustiste kohta.

§ 21. Laenuandmisel Eesti Maakrediitselts võtab laenusaajalt võlakohustise, milles on tähendatud laenu tingimused ja laenusaaja kohustused kuni laenu lõpliku tasumiseni. See võlakohustis kinnistatakse laenusaaja kinnisvarale Eesti Maakrediitseltsi kasuks. Võlakohustise esitab kas laenusaaja või Eesti Maakrediitselts vastavale kinnistusjaoskonnale kinnistamiseks panditavale kinnisvarale. Eesti Maakrediitseltsi nimel kinnistusjaoskonnale esitatavad palved võlakohustiste kinnistamise ja kustutamise kohta, pealkirjad võlakohustistel laenu tasumise kohta, samuti igasugused tunnistused ja ka palved kohtuotsuste täitmise kohta ei vaja allkirjade notariaalset tõestamist, kui palve või pealkiri on varustatud kahe allkirjaga, kusjuures vähemalt üks allkiri on Eesti Maakrediitseltsi juhatuse liikme oma ja Eesti Maakrediitseltsi pitsatiga.

§ 22. Seltsi kasuks antav hüpoteek peab kuuluma tingimata rahuldamisele esimeses järjekorras ja sellepärast antakse laenuvõtjale lubatud laen välja ainult niisuguse kinnisvara kindlustusel, mis kinnistusraamatute järgi ei ole varem koormatud teiste võlgadega, või pärast seda, kui laenuvõtja võlausaldajad avaldavad ettenähtud korras nõusoleku loovutada esimese järjekorra õiguse seltsi poolt väljaantava laenu kindlustusele. Vastasel korral tasutakse lubatud laenust panditavale kinnisvarale varemini kinnistatud võlad, milleks juhatus peab kinni kogu laenu või vastava osa temast kuni tähendatud võlgade kohta väljaantud dokumentide esitamiseni, ühes võlausaldajate allkirjadega selle tõenduseks, et dokumentides tähendatud võlg on tasutud ja ühes nende avaldusega, et nad on nõus nimetatud võla mahakustutamisega kinnistusraamatutes.

Seltsi juhatus esitab laenuvõtja arvel võladokumendid, mis on kustutatud ettenähtud korras, kinnistusjaoskonnale alluvuse järgi, vastavate sissekannete tegemiseks kinnistusraamatutesse.

§ 23. Protsente nende pantlehtede pealt, mis juhatus hoiab oma käes võlanõudmiste (§ 22) kindlustuseks, ei anta välja laenu võtjale ega arvestata laenu tasumise maksena, kuni ei ole tõestatud tarvilisel viisil, et on rahuldatud kõik hüpoteegiga kindlustatud kohustused, mis seotud eelnimetatud võlanõudmistega.

§ 24. Kui laenusaajal vahekord tema võlausaldajatega ei lahene § 22 ja 23 ettenähtud korras, on seltsil õigus kutsuda võlausaldajad lõpparvet tegema kuulutuse teel Riigi Teatajas, andes vähemalt kahekuise tähtaja, ja peale selle kutselehtedega, kui on teada võlausaldajate elukohad. Lõpparve tegemisel arvatakse intressid kas tegeliku maksupäevani või kutselehes või kuulutuses tähendatud päevani, millele arvatakse juurde kümnepäevane tähtaeg ilmumiseks, kuna pärast seda lõpeb intressimaksmine võlausaldajale.

§ 25. Eelmises paragrahvis (§ 24) tähendatud võlad tasutakse ja kustutatakse võlausaldajate nõusolekuta ja vaatamata sellele, kas võlatasumise tähtaeg on jõudnud kätte. Samuti tasub selts antava laenu arvel kõik nõuded,

millel on eesõigus seltsi laenu ees (Tsiviilkohtupid. sead. § 1890). Kustutatava võlakohustise pidajale kuuluv raha hoitakse Eesti Maakrediitseltsis väljamaksmiseks võlakohustise pidajale.

§ 26. Kui selts on kinnistusjaoskonnale teatanud, et kinnisvarale kinnistatud § 24 tähendatud võlad on tasutud, kustutab kinnistusjaoskond vastavad võlad ja saadab seltsile ärakirja sellekohasest otsusest.

§ 27. Laenuvõtjad maksavad algvõlalt kogu laenu kestusel iga poolaasta viisi ette seltsile intresside ja laenu kustutuse arvele: intresside arvele suuruses, mis võrdub protsentidega pantlehtedelt ja kustutuse arvele — vastavalt laenu kestusele. Protsendid jooksva poolaasta eest, mil laen võetakse, makstakse laenu kättesaamisel; iga poolaasta alguspäeva kinnitab esindajate kogu. Peale intresside ja kustutuste summade maksmist laenuvõtjad on kohustatud tasuma erimakseid: a) ühekordne sisseastemakse laenusaamisel ja b) alalised maksed seltsi valitsemise kulude katteks. Nende maksete suuruse määrab kindlaks esindajate kogu, kusjuures punkti b all nimetatud makse on aastas $^1/_2$% laenu summast, millist määra esindajate kogul on õigus suurendada kuni 1%-ni Majandusministri kinnitamisel.

§ 28. Neil juhtudel, kus seltsi juhatus peab seda vajalikuks, on laenuvõtja kohustatud kindlustama panditud kinnisvara juurde kuuluvad hooned tule vastu Eesti maakrediitseltsile vastuvõetavatel tingimustel ja vastuvõetavas summas Eestis tegutsevates kindlustusseltsides Eesti Maakrediitseltsi juhatuse valikul, ning esitama Eesti Maakrediitseltsile poliisid nõutava märkusega. Tulekahju puhul kindlustusseltsilt saadud summast seltsi juhatus peab kinni laenu tasumiseks kuuluva osa, kui aga laenuvõtja esitab kindlustise, et ta kasutab kindlustusseltsilt saadava tasu mahapõlenud ehitiste uuendamiseks, võib seltsi juhatus selle kindlustise alusel või ilma kindlustiseta, kui laen on panditud maa-alaga küllaldaselt kindlustatud, anda välja laenuvõtjale kindlustussumma täies suuruses või osade viisi.

Kui laenusaaja laenu võtmisel ei ole esitanud poliisi või kui ta ei esita vähemalt viisteist päeva enne kindlustuse tähtaja lõppu seltsile kindlustuse uuendamise dokumenti, siis kindlustab selts hooned oma äranägemisel kuni nende täie väärtuseni laenusaaja arvel, kes on kohustatud tasuma selleks kulutatud summa hiljemalt laenu lähemaks maksutähtajaks ühistel alustel tähtajaliste maksetega.

Seltsil on õigus loobuda tulekindlustuse nõudmisest, kui laen on selletagi küllaldaselt kindlustatud.

2. Laenude tasumine.

§ 29. Laenuvõtjad on õigustatud tasuma oma võlga igal ajal kas täielikult või osaliselt, viimasel korral mitte aga teisiti, kui ainult ümmarguselt sadades kroonides või summas, mis vastab liikveloleva pantlehe nimesväärtusele. Tasumine sünnib sularahas, kuid summa, mis võrdub võla kapitalisummaga, võib tasuda ka seltsi pantlehtedega nimesväärtuses, ühes nende juurde kuuluvate talongidega ja tähtajaliste kupongidega. Kui maksmine sünnib sularahas, nõutakse maksjalt sisse ka protsendid sissemakstud summa pealt aja eest kuni sissemakstud kapitaliga loositavate pantlehtede kupongide kõige lähema väljamaksu tähtpäevani.

§ 30. Laenu kustutuseks laenuvõtjate poolt tasutud tähtajaliste ja ennetähtajaliste maksete üldsumma arvatakse iga aasta täielikult laenude kapitalvõlgade tasumiseks.

3. Tasumata jäänud summade sissenõudmine ja laenude kindlustamise abinõud.

§ 31. Laenuvõtja, kes ei ole pidanud kinni temale langevate maksete (§ 27) või teiste tema vastu käesoleva põhikirja alusel pööratud nõudmiste tähtpäevast, maksab viivituse eest viivitusraha tasumata summalt $^2/_3$% kuus, arvates poolikud kuud terveteks.

§ 32. Viivitusraha arvutamine kestab kuni tasumata summa sissemaksmiseni, ka kui laenu kindlustav kinnisvara on määratud müügile.

§ 33. Maksutähtpäevadest mittekinnipidamise korral seltsi juhatusel on õigus nimetada eriline administraator valveks ebakorraliku laenuvõtja kinnisvara alalhoidmise järele. Kui administraator paneb tähele kinnisvara omaniku seesuguseid talitusi, mis on sihitud kinnisvara laastamisele, siis ta teatab sellest seltsi juhatusele, kes niisugusel korral on õigustatud kõrvaldama omaniku kinnisvara valitsemisest ja panema selle administraatorile, seejuures mitte keelates omanikku jälgimast administraatori korraldusi, kuid ilma et ta ennast kuidagi tohiks segada administraatori talitustesse. Omanikul on õigus kaevata seltsi juhatusele, kui ta leiab, et administraatori talitused kinnisvara valitsemise alal ei ole õiged.

§ 34. Nii kinnisvara alalhoidmise järele valvamise kui ka kinnisvara valitsemise aja eest administraator saab tasu administratsiooni alla võetud kinnisvara sissetulekute arvel. Nimetatud tasu suurus määratakse administraatorite jaoks määratud erilise instruktsiooniga, missuguse kinnitab esindajate kogu.

§ 35. Tähtajal tasumata jäänud summade tasumine ühes viivitusrahaga kolme kuu jooksul vabastab kinnisvara administratsiooni alt; kui aga võlguolevat tähtajamakset ühes viivitusprotsentidega ei tasuta ka selle aja jooksul, siis võib seltsi juhatus asuda panditud kinnisvara avalikule müügile.

§ 36. Seltsi esindajatel on õigus igal ajal revideerida panditud kinnisvara ja valvata võlakohustistes ettenähtud tingimuste täitmise järele.

Kui laenusaaja kaldub kõrvale enda peale võetud kohustuste täitmisest, on seltsil õigus antud laenu tagasi nõuda kas osaliselt või täielikult.

Kui tähtajamaksed, viivitusrahad ja muud maksed ei ole tasutud ühe aasta jooksul pärast tähtaega (§ 27) ja nende tasumiseks pole antud seltsi juhatuse poolt pikendust, määratakse panditud kinnisvara avalikule müügile enampakkumise teel käesolevas põhikirjas ettenähtud korras.

§ 37. Selleks, et määrata panditud kinnisvara müügile enampakkumise teel Tsiv. kp. s. § 1845—1888 (VSK XVI k. I j.) ettenähtud korras, pidades silmas erilisi käesoleva põhikirjaga seatud eeskirju, seltsi juhatus pöördub vastava kohtuasutise poole.

Märkus. Käesolevas ja järgnevates paragrahvides toodud eeskirjad ei kitsenda seltsile üldseaduste alusel kuuluvat õigust — pöörata sissenõudmist võlgniku igasugusele, peale panditud vara, vallas- või kinnisvarale.

§ 38. Kinnisvara müügile määramise palves tuleb tähendada kõik seltsi poolt varale pööratavad sissenõudmised, millel on esimese hüpoteegi õigused, kui ka niisugused, millel neid õigusi ei ole, samuti võlasumma, mida ostja soovil võib temale üle kanda. Palvele tuleb juurde lisada kinnistusjaoskonna teatis selle vara pantimise kohta, mis määratakse müügile seltsi laenu katteks.

§ 39. Kohtupristav teatab omanikule seltsi poolt esitatud nõudmisest määrata müügiks temale kuuluv kinnisvara; kuid kohtupristav algab Tsiv. kp. s.

§ 1095 ja 1849 (VSK XVI k. I j.) ettenähtud toiminguid ära ootamata nendes paragrahvides nimetatud tähtaegade möödumist, kuna kuulutamine ja teised korraldused müügi kohta tehakse nii, nagu ei oleks saavutatud kokkulepet asjast huvitatud poolte vahel avaliku müügi koha, aja ja korra suhtes.

§ 40. Kohtupristav teostab müügiks määratava kinnisvara üleskirjutamist ja hindamist ainult niisugusel korral, kui seltsi juhatus seda palub; samast juhatusest oleneb kinnisvara päraldist moodustava vallasvara üles kirjutada ja aresti alla panna laskmine selleks, et see läheks müügile üheskoos kinnisvaraga.

§ 41. Enampakkumise kuulutus tuleb avaldada Riigi Teatajas hiljemalt kaks kuud enne enampakkumise päeva. Kuulutuses tuleb tähendada, peale Tsiv. kp. s. § 1869 (VSK XVI k. I j.) ettenähtud teadete, müüdava varanduse hindesumma, mille alusel selts arvestas laenu, kui nimetatud vara ei ole eriti hinnatud vastavalt § 40.

§ 42. Kuni enampakkumise alguseni jääb võlgnikule õigus tasuda võlgnevat summat ühes viivitusprotsentidega ja ühes tema arvel sissenõudmise toimetusel kulutatud summadega ning sellega vabastada varandus müügist.

§ 43. Pärast kuulutuse saamist kohtupristavilt avaliku müügi kohta tuleb juhatusel teatada kohtuasutisele kõikidest muudatustest, mis sündisid või peavad sündima juhatuse kalkulatsioonide järgi kuni enampakkumise päevani § 38 nimetatud andmetes.

§ 44. Seltsile panditud varanduse müügi korral enampakkumise teel, — olenematu sellest, kelle nõudmisel müük teostatakse, — algab enampakkumine summast, mis ei ole vähem seltsile tasumisele kuuluvast varandusel lasuvast võlast, ühes maksetega, nagu see § 29 tähendatud, kui maksmine sünnib sularahas, viivitusrahaga maksutähtpäevadest mittekinnipidamise eest ja müügikuludega ning samuti ka ühes maksete ja nõudmistega, mis eesõigustatud seltsi nõudmiste ees.

Igaüks, kes soovib võtta osa enampakkumisest, peab enne esitama kohtupristavile tagatise kümne protsendi suuruses sellest summast, millest algab enampakkumine. Kindlustiseks võetakse sularaha, riiklikke ja Valitsuse poolt garanteeritud väärtpabereid ja samuti niisuguseid kindlustamata väärtpabereid, mis võetakse vastu tagatisena riiklikkude hangete ja tellimiste puhul. Nimetatud väärtpabereid võetakse vastu hinna järgi, mis Majandusministri poolt määratud varanduste tasuta ülemineva maksustamiseks. Juhul, kui ostja, kes avalikul müügil pakkus kõige kõrgema hinna, ei tasu õigel ajal (§ 47) ülejäänud rahasummat, siis kaotab ta esitatud tagatise, mis läheb võlguolevate avalikõiguslikkude maksude ja kohustuste, oksjoniga seotud kulude, laenuvõtja arvel tehtud väljaminekute ja kinnisvaralt seltsile kuuluvate maksete katteks.

§ 45. Kui enampakkumisel pakutud hind katab summa, millest algas enampakkumine, siis vara kinnitatakse selle omaks, kes pakkus kõige kõrgema hinna.

§ 46. Esimese müügi ebaõnnestumisel korraldatakse teistkordne enampakkumine kuu aega hiljem, millest teatatakse erilise kuulutusega Riigi Teatajas. Need, kes soovivad võtta osa tähendatud enampakkumisest, peavad esitama tagatise pooles suuruses sellest tagatisest, mis tuli maksta esimesel enampakkumisel. Selle tagatise kohta maksab § 44 eeskiri. Kui teine enampakkumine tunnustatakse mittetoimunuks või kui teisel enampakkumisel keegi ei paku § 38 kohaselt arvestatud summat, siis jääb seltsi juhatuse otsustada, kas paluda, et varandus kinnistatakse seltsi nimele viimases summas või kinnita-

takse müük isikuga, kes pakkus kõige kõrgema hinna selle varanduse eest, olgugi, et see hind ei kata kõiki seltsi nõudmisi.

§ 47. Isik, kes pakkus kõige kõrgema hinna (kui pakutud hind ei ole madalam § 44 kohaselt määratud summast), peab tasuma seltsi juhatusele neljateistkümne päeva jooksul kõik seltsile varanduse pealt kuuluvad tähtajalised ja tasumata jäänud maksed ning nõudmised, kuna kinnisvaral lasuva võlakapitalisumma võib kanda üle ostjale. Tasutud summade kui ka selle summa kohta, mis kuulub arvestamisele võla ülekandmise tõttu, seltsi juhatus annab ostjale tunnistuse, missuguse ostja peab esitama ühes ostuhinna ülejäänud osaga kindlaksmääratud tähtajal (§ 1874 Tsiv. kp. s. VSK XVI k. I j.) sellele kohtule, kus toimus enampakkumine. Kui ei tasuta tähendatud makseid õigel ajal, siis müük tunnustatakse mittetoimunuks ja seltsi juhatus saab vastava rahulduse müügil sissemakstud tagatisest (§ 44).

Märkus. Enampakkumise ebaõnnestumise tõttu seltsile jäänud vara kohta seltsi juhatus on kohustatud viivitamata, kui selleks ei ole seaduslikke takistusi, teostama kinnistusakti ja müüma selle varanduse seltsi arvel ühe aasta jooksul kas enampakkumise teel või vaba hinnaga.

§ 48. Akte omandusõiguse ülemineku kohta seltsile panditud kinnisvara peale ei või kinnistada seltsi nõusolekuta. Selts ei või keelduda andmast nõusolekut kinnistamiseks, kui uus omandaja võtab enese kanda kinnisvaral lasuva võla seltsile käesolevas põhikirjas määratud alustel.

§ 49. Seltsile panditud vara näol antud hüpoteekkindlustise vähendamine tähendatud vara osa või päraldise võõrandamise teel, või mõne osa või päraldise eraldamise teel ilma võõrandamiseta kas vara koormamisega servituutidega või servituutidest loobumisega või rendilepingute sissekandmisega kinnistusraamatutesse võib sündida hüpoteegi korras ainult seltsi juhatuse loal.

§ 50. Nõusoleku avaldamisel panditud varaosa eraldamiseks või võõrandamiseks juhatus peab silmas, et vara peale jääv võlg või võlasumma mõne osa ülekandmisel eraldatavale kinnisvarale — selle võlasumma osa ei ületaks käesolevas põhikirjas nõutud suhtelist vastavust neid kindlustatavate varade väärtusele (§ 13).

§ 51. Laenuvõtja, kes palub seltsile võlguoleva summa jaotamist ühes panditud vara jaotamisega või selle võla kindlustise mõnda teist muutmist, allub § 18 toodud nõuetele.

§ 52. Kui laenuvõtja, rikkudes käesoleva põhikirja eeskirju, vähendab milgil teel panditud varanduse väärtust ilma võlga vastavalt vähendamata, siis seltsi juhatusel on õigus nõuda vastava laenuosa tagasimaksmist ka enne esialgu määratud tähtaja möödumist; kui aga laenuvõtja ei täida seda nõuet vabatahtlikult, siis seltsil jääb õigus esitada kohtu teel tema vastu nõudmist selle laenuosa sissenõudmiseks, mis suhteliselt vastab niisugusele kindlustise vähendamisele.

III peatükk.

Teised seltsi operatsioonid.

§ 53. Olenemata laenude andmisest kinnisvarade pantimisega on seltsil õigus toimetada järgmisi operatsioone:

1) võtta hoiule igasuguseid väärtusi, dokumente, pantlehti ja väärtpabereid;

2) anda lühiajalisi laene oma laenuvõtjaile nende varade kindlustusel, mis on panditud seltsis, mitte aga teisiti, kui § 13 on ette nähtud.

§ 54. Dokumente, väärtpabereid ja pantlehti võib võtta vastu kas lihtsalt hoiule või kapitalide valitsemiseks (raha vastuvõtmiseks deponeerija arvel kupongide vastu, loosimiste jälgimiseks, väärtpaberite ostmiseks loosiläinud paberite asemele jne.). Hoiule vastuvõtmise kohta antakse nimelised tunnistused.

§ 55. Lühiajalisi laene antakse ainult seltsi liikmetele-laenuvõtjatele seltsis juba varemini panditud varade kindlustusel, tähtajaga mitte üle kuue kuu. Nii pika- kui ka lühiajalise laenu kogusumma ühele ja samale varale ei tohi ületada kahte kolmandikku selle vara hindest (§ 13). Lühiajaliste laenude andmiseks võib kulutada ainult seltsi vabu summasid.

IV peatükk.

Pantlehed.

§ 56. Seltsi pantlehti lastakse välja ainult laenude andmiseks kinnisvarade pantimisel käesoleva põhikirja täpsel alusel. Liikvelelastud pantlehtede summa ei tohi ületada seltsi poolt antud pikaajaliste laenude summat.

§ 57. Pärast pandikohustuse kinnistamist (ingrossatsiooni) juhatus esitab valmis pantlehed ühes pandikohustusega Majandusministeeriumile. Majandusministeerium pärast kindlakstegemist, et valmis pantlehtede summa vastab kinnistusjaoskonna poolt kinnistatud pandikohustuses äramärgitud võlasummale, märgib pandikohustusele, et välja on lastud pantlehti selles pandikohustuses tähendatud summa peale, ning igale pantlehele, et ta on valmistatud kinnistatud pandikohustuse alusel.

Märkus. Selts tasub Majandusministeeriumile kulud, mis võivad tekkida Majandusministeeriumil käesoleva põhikirjaga peale pandavate kohustuste tõttu seltsi pantlehtede väljalaske valve alal, Majandusministri poolt määratud normide järgi.

§ 58. Seltsi poolt enne 1898 aasta põhikirja avaldamist vastuvõetud võlakohustised ning väljalastud pantlehed kuuluvad kustutamisele vastavalt nendele tingimustele, millega nad vastu võetud või välja lastud. Selleks aga, et võimalikult ühtlustada seltsi mitmekesiseid kohustusi liikvelolevate pantlehtede ja võlakohustiste suhtes, on seltsil õigus teostada konversioone Majandusministri poolt heakskiidetud tingimustel.

§ 59. Pantlehti lastakse välja ettenäitaja peale ja neid võib anda edasi lihtsalt üleandmisega käest kätte.

Omanikkude soovil pantlehed võivad olla nimelised. Nimelise pantlehe kaotsiminekust, varastamisest või muust seadusevastasest äravõtmisest teatab omanik seltsi juhatusele, kes omaniku arvel avaldab kuulutuse Riigi Teatajas ja ühes ajalehes juhatuse valikul, kuulutades selle pantlehe ühes tema juurde kuuluva talongiga maksvusetuks, kuna omanikule antakse kuus kuud pärast kuulutamise päeva uus nimeline pantleht teise numbri all, kuid ilma jooksva kupongleheta.

Seltsi nimeliste pantlehtede ja obligatsioonide pidajate palvel seltsi juhatusel on õigus kuulutuse teel tunnustada maksvusetuks nimelisi pealkirju pantlehtedel ja obligatsioonidel, kui need paberid ei ole kantud nende tegeliku pidaja, vaid mõne teise nimele, ja kui nimelises pealkirjas tähendatud isik seltsile on tundmata ja ei olnud võimalik teda leida.

Sellejuures peetakse kinni järgmistest määrustest:

a) seltsi juhatus teatab paluja arvel pealkirja tühistamisest kuulutuse teel Riigi Teatajas ja ühes ajalehes juhatuse valikul ja kutsub kõiki isikuid,

kellel on mingisugused õigused, mis põhinevad nimelisel pealkirjal üksikasjalikult tähendatud pantlehel või obligatsioonil, teatama oma õigustest kuue kuu jooksul, alates kuulutuse avaldamise päevast Riigi Teatajas, hoiatusega, et selle tähtaja möödumisel tühistatakse nimeline pealkiri ja antakse välja uus pantleht paluja nimele. Kuulutuses tuleb nimetada isik, kelle palvel sünnib väljakutse;

b) kuulutuses määratud tähtaja möödumisel ja kui keegi ei ole avaldanud mingisugust õigust nimetatud pantlehele pealkirja põhjal, teeb seltsi juhatus korralduse nimelise pealkirja tühistamiseks ja annab välja pantlehe või obligatsiooni asemel uue vastava pantlehe sama isiku nimele, kes oli tema pidajaks ja kelle palvel teostati kuulutamine. Seejuures uutele pantlehtedele ja obligatsioonidele tehakse pealkiri selle kohta, et 1) tähendatud pantlehed anti sellele ja sellele tühistatud pantlehe asemele ja 2) et 10 aasta jooksul, arvates uue pantlehe väljaandmise päevast, seda uut pantlehte ei või ümber kirjutada ettenäitaja peale;

c) isikud, kes leiavad, et nende õigused on rikutud nimeliste pealkirjade tühistamisega ja uute pantlehtede ning obligatsioonide väljaandmisega, võivad 10 aasta jooksul seaduslikus korras esineda kohtuliku nõudmisega selle isiku vastu, kelle palvel algatati kuulutamine, nõudes oma õiguste jaluleseadmist uuele, tühistatud pantlehe asemele antud pantlehele või kahjude tasumist, mis tekkisid nimelise pealkirja tühistamise tõttu.

§ 60. Pantlehtede kustutamine sünnib: 1) loosiläinud pantlehtede nimesväärtuse väljamaksmise teel seltsi kassast laenude tasumise arvel sissemaksmisele kuuluvate maksete summas, samuti kõikide sularahas tehtud maksete summas, mis maksti sisse laenude ennetähtaegseks tasumiseks, ja 2) § 29 põhjal seltsi kassasse sissetulnud pantlehtede hävitamise teel.

§ 61. Loosimine ja pantlehtede hävitamine sünnib kaks korda aastas vähemalt neli kuud enne loositavate pantlehtede tasumist, arvates kupongi tähtajast. Loosimine ja hävitamine teostatakse seltsi ruumes avalikult esindajate kogu poolt valitava esindaja ja Majandusministri poolt määratud isiku juuresolekul.

§ 62. Iga loosiläinud pantlehe eest makstakse välja tema nimesväärtus niisuguses valuutas, missugune tähendatud pantlehel. Loosiläinud pantlehe väljamaksmise alguspäevaks loetakse loosimisele järgnev kupongi tähtpäev, millisest päevast lõpeb loosiläinud pantlehtede pealt protsentide maksmine. Väljamaksmiseks esitatud pantlehel peavad olema juures järgnevate tähtpäevade kupongid. Puuduvate kupongide väärtus arvatakse maha väljamakstavast kapitalisummast.

§ 63. Loosiläinud pantlehtede numbrite nimekiri pannakse välja seltsi ruumes pärast loosimise teostamist ja tehakse teatavaks üldsusele kuulutamise teel Riigi Teatajas. Samuti kuulutatakse välja pantlehtede numbrid, mis läksid varem loosimisele ja mis ei ole veel esitatud väljamaksmiseks.

§ 64. Kupongide ja loosiläinud pantlehtede väljamaksmine toimub kas seltsi kassas või ka teistes kohtades, mis juhatus määrab selleks oma äranägemisel ja mis antakse teada kuulutuse teel.

§ 65. Kapital ja protsendid pantlehtede pealt kindlustatakse seltsi kapitalidega ja kogu seltsi varandusega, samuti ka seltsi liikmete lisavastutusega, nagu see nähtud ette käesoleva põhikirja § 5.

§ 66. Protsente pantlehtede pealt makstakse kupongide ettenäitajale.

§ 67. Kui kümne aasta jooksul, arvates väljamaksmiseks määratud tähtpäevast, ei esitata kuponge ja samuti loosiläinud pantlehti väljamaksmi-

seks, siis nende väljamaksmiseks kuuluvad summad lähevad üle seltsi omanduseks.

§ 68. Pantlehed trükitakse Majandusministri poolt kinnitatud kujul, pantlehtedel märgitakse nende nimesväärtus, protsentide määr, number, väljalaske tähtaeg ning tasumisviis. Pantlehtedele lisatakse juurde kupongileht.

Pantlehed lõigatakse välja raamatust ühes talongidega ja nad kannavad esimehe ja vähemalt kahe juhatusliikme faksimiili ja raamatupidaja autograafilist allkirja.

§ 69. Rikutud pantlehti või kuponge vahetatakse nende pidajate soovil uute vastu ettenähtud tasu eest.

§ 70. Seltsi pantlehti võib vastu võtta valitsusasutistega ja samuti omavalitsusasutistega sõlmitavate lepingute ja hangete kui ka aktsiisi ja tollimaksu kindlustuseks Majandusministri loaga ning tema poolt pantlehtede turuhinna põhjal määratava hinna järgi; neisse pantlehtedesse tohib mahutada ka vaeslaste, seltside ja omavalitsusasutiste kapitale.

§ 71. Pantlehtede võltsimise eest süüdlased langevad karistuse alla, mis on nähtud ette riiklikkude paberite võltsimise puhul.

§ 72. Protsente pantlehtede pealt makstakse iga poolaasta tagant esindajate kogu poolt määratud tähtaegadel, millised kinnitab Majandusminister.

§ 73. Pantlehti antakse välja poolaastaviisi.

§ 74. Pantlehti võib lasta välja 100-, 250-, 500-, 1.000-, 5.000- ja 10.000-kroonistes kupüürides.

V peatükk.
Seltsi asjade valitsemine.

§ 75. Selts kuulub Majandusministeeriumi võimkonda. Seltsi asju ajavad: 1) juhatus, 2) järelevalve-nõukogu ja 3) esindajate kogu.

1. Juhatus.

§ 76. Seltsi juhatus asub Tallinnas ja koosneb esimehest ja vähemalt kahest liikmest. Juhatuse esimehe ja liikmeid valib esindajate kogu neljaks aastaks isikutest, keda järelevalve-nõukogu selleks ette paneb. Juhatuse esimeheks ja liikmeteks võib valida ainult seltsi liikmeid, kes on Eesti Vabariigi kodanikud. Juhatuse esimehe haigestumise või äraoleku puhuks valitakse tema asetäitjaks üks juhatusliige.

Mõne juhatusliikme enne määratud tähtaega ametist lahkumise, haiguse või tema äraoleku juhuks valib esindajate kogu kolm juhatuse liikme kandidaati nendest isikutest, kes järelevalve-nõukogu poolt esitatud. Juhatuse esimeest ja liikmeid, kes langevad välja juhatusest tähtaja möödumisel, võib valida uuesti.

Seltsi asjaajamise juhtijaks võib juhatus nimetada järelevalve-nõukogu kinnitamisel asjaajaja-direktori kas juhatuse liikmete hulgast või väljastpoolt.

Seltsi juhatus juhib seltsi tegevust ja esindab seltsi ilma erilise volituseta. Juhatus võib anda enda poolt volitusi teistele isikutele seltsi asjade ajamiseks. Üksik juhatusliige võib Eesti Maakrediitseltsi esindada juhatuse erilisel volitusel.

Juhatuse koosseis avaldatakse Riigi Teatajas pärast juhatusse kuuluvate isikute valimist.

§ 77. Juhatuse, samuti järelevalve-nõukogu liikmed, kes ei ole täitnud oma maksukohustusi seltsi vastu või kelle kinnisvara on määratud avalikule müügile, või kes on seatud hoolekande või eestkostmise alla, või kelle asjade üle on määratud konkurss, ei või jääda oma ametikohtadele.

§ 78. Juhatuse ülesanneteks on eriti:

1) nende kinnisvarade hinde teostamine, mille pantimisel antakse laen, ja lubatava laenu suuruse kindlakstegemine;

2) laenude andmine ja tarbe korral laenudega ühenduses olevate igasuguste dokumentide, andmete, väljavõtete, muu seas ka kinnistusjaoskondadelt, nõutamine;

3) maksete võtmine laenuvõtjailt ja võlgnevate summade sissenõudmine;

4) abinõude tarvitusele võtmine panditud kinnisvarade majapidamises tähelepandud korratuste ja kuritarvituste ärahoidmiseks, et takistada nende kinnisvarade väärtuse vähendamist;

5) asjad, mis on ühenduses laenude kindlustuseks antud kinnisvarade väärtuste vähendamisega, nende hulgas — panditud kinnisvarade rendilepingute läbivaatamine, õigusega nõuda niisuguste tingimuste muutmist, mille tagajärjeks võiks olla majapidamise halvenemine;

6) korralduste tegemine pantlehtede valmistamiseks, väljaandmiseks, kustutamiseks ja hävitamiseks;

7) pantlehtede loosimise teostamine;

8) korralduste tegemine kupongide järgi protsentide maksmiseks ja kapitali tasumiseks loosiläinud pantlehtede eest;

9) väärtuste, dokumentide, pantlehtede ja väärtpaberite hoiulevõtmine;

10) aruannete ja eelarve koostamine kõikide seltsi operatsioonide kohta;

11) asjaajamise, arvepidamise ja aruandmise sisemise korra määramine, ametnikkude ametisse võtmine ja sellest vabastamine.

§ 79. Seltsi juhatus ja samuti tema kohalikud organid tegutsevad käesoleva põhikirja ja esindajate kogu otsusega maksmapandud selle põhikirjaga kooskõlaliste eriliste instruktsioonide täpsel alusel.

§ 80. Kõik juhatuse otsused tehakse häälteenamusega; ühesuguse häälte arvu juures esimehe hääl on otsustav.

§ 81. Kaebused juhatusliikmete ebaõigete talituste kohta esitatakse järelevalve-nõukogule.

§ 82. Juhatuse liikmed kannavad vastutust käesoleva põhikirja ja esindajate kogu otsuste rikkumise eest, kuid nad ei ole vastutavad kolmandate isikute ees seltsi nimel võetud kohustuste eest.

2. Järelevalve-nõukogu.

§ 83. Järelevalve-nõukogu koosneb esimehest ja vähemalt neljast liikmest, kes valitakse neljaks aastaks liikmete hulgast, kes on Eesti Vabariigi kodanikud. Järelevalve-nõukogu liikmed lahkuvad kohustetäitmiselt ametisseastumise vanuse järgi. Lahkunute asemele valib esindajate kogu uued järelevalve-nõukogu liikmed nende isikute hulgast, keda järelevalve-nõukogu selleks esitab. Lahkunud järelevalve-nõukogu liikmeid võib uuesti ametisse valida. Mõne järelevalve-nõukogu liikme enne tähtaega lahkumise, haiguse või äraoleku juhuks valib esindajate kogu järelevalve-nõukogu poolt esitatud isikute hulgast järelevalve-nõukogu liikmete kandidaadid. Kandidaatide arvu määrab kindlaks esindajate kogu.

§ 84. Järelevalve-nõukogu koosolek peetakse otsusevõimeliseks, kui sellest võtavad osa esimees või tema asemik ja vähemalt kaks liiget.

§ 85. Järelevalve-nõukogu astub kokku tarviduse korral oma esimehe kutsel.

§ 86. Järelevalve-nõukogu võimkonda kuulub:

1) kõikide esindajate kogu kinnitamisele kuuluvate asjade ja küsimuste eelläbivaatamine;

2) koos juhatusega kõikide nende muudatuste lubamine esindajate kogu poolt kinnitatud seltsi tegevuskavas, mis ei kannata edasilükkamist;

3) aastaaruannete eelläbivaatamine seltsi operatsioonide kohta;

4) omal äranägemisel seltsi asjaajamise ja kassa revisjoni teostamine;

5) seltsi juhatuse peale antud kaebuste läbivaatamine.

Punktis 2 lubatud muudatused ja järelevalve-nõukogu korraldused on kohuslikud kuni lähema esindajate kogu koosolekuni, välja arvatud need juhud, kus esindajate kogu volitab nõukogu tegema lõplikke otsuseid teatud küsimuste kohta.

§ 87. Järelevalve-nõukogu otsused tehakse häälteenamusega; ühesuguse häälte arvu juures esimehe hääl on otsustav.

3. Esindajate kogu.

§ 88. Esindajate kogul on 60 liiget, kes valitakse allpool ettenähtud korras seltsi liikmete hulgast neljaks aastaks.

§ 89. Seltsi liikmed astuvad kokku valimiskoosolekuks seltsi juhatuse poolt määratud valimisringkondades. Igas üksikus valimisringkonnas valimisele tulev esindajate arv määratakse kindlaks juhatuse poolt proportsionaalselt valimisringkonnas asuvate seltsi liikmete arvule tingimusel, et igast valimisringkonnast, kus on seltsi liikmeid, tuleb vähemalt üks esindaja.

§ 90. Valimiskoosolekud kutsutakse kokku seltsi juhatuse poolt iga nelja aasta tagant kuulutuse teel, mis avaldatakse Riigi Teatajas ja ühes Tallinnas ning igas valimisringkonnas ilmuvas ühes ajalehes juhatuse valikul.

§ 91. Valimiskoosolekuid juhatab seltsi juhatuse esimees või juhatuse poolt temale määratud asemik.

§ 92. Valimiskoosolekust võivad võtta osa hääleõigusega seltsi liikmed, kes omavad samas valimisringkonnas oma nimel seltsile panditud kinnisvara ja kes ei ole piiratud oma varanduslikes õigustes. Hoolekande ja eestkostmise all olevate seltsi liikmete asemel võtavad koosolekust osa nende seaduslikud esindajad või eestkostjad. Kui mõni liige ei saa võtta osa koosolekust isiklikult, võib ta saata oma voliniku. Ühise varanduse kaasomanikud, samuti asutised ja seltsid võtavad osa koosolekutest ühe hääle kaudu, mille annab ära selleks volitatud asemik; viimasel on aktiivne ja passiivne valimisõigus. Valimistel ei või olla kellelgi rohkem kui kaks häält, üks oma õiguse ja teine volituse põhjal.

§ 93. Valimisi toimetatakse nimekirjade järgi. Seltsi liikmetel on õigus esitada vähemalt kolm päeva enne valimist seltsi juhatusele nimekiri iga valimisringkonna kohta vastava arvu esindajate kogu kandidaatidega. Kandidaatideks võivad olla ainult seltsi liikmed. Kandidaatide nimekirjale peavad alla kirjutama vähemalt 10 teist liiget, kusjuures iga liige tohib alla kirjutada ainult ühele nimekirjale.

§ 94. Valimisi toimetatakse vaatamata valimisele ilmunud liikmete arvule. Kui ei ilmu ühtki liiget, samuti kui ei ole esitatud ühtki nimekirja, siis toimetatakse uued valimised juhatuse poolt määratud tähtajal. Valimised sünnivad lahtisel hääletamisel ja valimisele tulevad kandidaatide nimekirjad, mis on esitatud § 93 kohaselt. Valituks tunnustatakse selle nimekirja kandidaadid, millele anti kõige rohkem hääli. Ühesuguse häälte arvu juures loetakse valituks seltsi juhatusele varem sissetulnud kandidaatide nimekiri.

§ 95. Esindajate kogu liikmed, kes on määratud hoolekande või eestkoste alla, või tunnustatud maksujõuetuks, või kelle varandus on määratud müügile avalikul enampakkumisel, ei ole õigustatud võtma osa esindajate kogu koosolekutest.

§ 96. Esindajate kogu koosolek kutsutakse kokku Tallinna. Koosolekud on korralised ja erakorralised Korralised koosolekud kutsub seltsi juhatus kokku iga aasta hiljemalt juunikuus, kuna erakorralised koosolekud kutsub kokku nõukogu oma heaksarvamisel, vähemalt 30 esindaja nõudmisel või eelmise esindajate kogu otsuse põhjal. Koosolek kutsutakse kokku ühekordse kuulutamise teel Riigi Teatajas ja ühes kohalikus ajalehes juhatuse valikul, mis avaldatakse vähemalt kaks nädalat enne koosoleku päeva. Kuulutuses tähendatakse koosoleku koht, aeg ja päevakord. Peale selle saadetakse esindajate kogu liikmetele isiklikud kutsed sama sisuga hiljemalt kaks nädalat enne koosoleku päeva.

§ 97. Koosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtavad osa vähemalt 30 esindajat või vähemalt üks esindaja igast valimisringkonnast. Juhul, kui ei tule kokku määratud arv esindajaid, jääb koosolek pidamata. Teiskordne koosolek peetakse ära mitte hiljem kui ühe kuu pärast, mis on otsusevõimeline kokkutulnud esindajate arvule vaatamata. Teiskordsel koosolekul võivad tulla arutusele ainult pidamata jäänud koosoleku päevakorda ülesvõetud küsimused.

§ 98. Esindajate kogu valib enese hulgast juhataja, kelleks ei või olla juhatuse liige; kuni juhataja valimiseni juhatab koosolekut nõukogu esimees või tema asemik.

§ 99. Seltsi esindajate kogu on seltsi kõrgemaks võimuks, kes lõplikult otsustab selle põhikirja piirides kõiki seltsi puutuvaid asju ja küsimusi.

§ 100. Arutusele tulevad asjad esitatakse esindajate kogule otsustamiseks ühes seltsi juhatuse seletustega ja nõukogu seisukohtadega.

§ 101. Esindajate kogu võimkonda kuulub eriti:

1) valimiste teostamine vastavalt põhikirja nõuetele ning juhatuse ja nõukogu liikmete ametist tagandamine;

2) seltsi tegevuskava ja juhatusele antavate juhtnööride kinnitamine;

3) aastaaruande ja eelarve kinnitamine;

4) laenudelt võetavate maksete ja pantlehtedelt makstava intressi määramine;

5) agentuuride avamise ja sulgemise otsustamine;

6) seltsi tegevuse likvideerimise otsustamine ilma selleks kohustava põhjuseta (§ 109);

7) lõplik otsustamine põhikirja muutmise ja täiendamise kavade asjus enne nende esitamist riigivõimule kinnitamiseks;

8) otsustamine kinnisvarade omandamise, võõrandamise, pantimise ja püstitamise asjus peale § 46 ettenähtud juhtude.

§ 102. Esindajate kogu otsused tehakse liht-häälteenamusega, välja arvatud § 101 pp. 4, 6 ja 7 tähendatud küsimused, mis otsustatakse $^{2}/_{3}$ koosolijate häälteenamusega. Häälte poolnemisel on juhataja hääl otsustav.

§ 103. Esindajate kogu otsused, mis tehtud seaduspäraselt ja käesoleva põhikirja piires, on kohustavad kõikidele seltsi liikmetele ja laenuvõtjatele.

VI peatükk.

Seltsi tulud, tema tagavarakapitalid ja erakorraliste maksete võtmine.

§ 104. Iga-aastased tulud, mis on saadud seltsi operatsioonidest, lae-

nuvõtjate poolt asjaajamise katteks tasutud erilistest summadest ja ühekordsetest sisseastumismaksetest, kantakse pärast kõigi seltsi administratsiooni- ja operatsioonikulude katmist seltsi tagavarakapitali arvele, kuni viimane ei ulatu 10%-ni liikvelolevate seltsi pantlehtede summast.

§ 105. Kui tagavarakapital ulatub ettenähtud normini (§ 104), siis esindajate kogul jääb õigus lõpetada edaspidiste summade kandmine tagavarakapitali arvele ja käsutada vabu summasid omal äranägemisel.

§ 106. Seltsi tagavarakapital läheb kupongide ja loosiläinud pantlehtede väljamaksmiseks sel korral, kui ei ole selleks küllaldasel määral tulnud sisse tähtajalisi sissemakseid laenuvõtjatelt, — ja puudujääkide katteks. Kui eeltähendatud otstarbeks peaks kulutatama osa tagavarakapitalist, nii et ta selle tõttu oleks väiksem § 104 ettenähtud summast, siis tuleb seltsi tuludest uuesti kanda summasid tagavarakapitali arvele, kuni tagavarakapital ulatub § 104 tähendatud normini.

§ 107. Seltsi tagavarakapitali summad tuleb mahutada riiklikkudesse või valitsuse poolt garanteeritud väärtpaberitesse. Selts on kohustatud täitma käesoleva paragrahvi nõude Majandusministri poolt määratavaks tähtajaks.

§ 108. Lisakohustuste põhjal, mis lasuvad seltsi liikmetel vastavalt § 5, esindajate kogu võib määrata, et võetakse liikmeilt erakorralisi makseid, kas ühekordseid või perioodilisi, kahjude katteks või kohuslikkude kulude katmiseks tarvilikkude summade puudujäägi katteks. Nende maksete mittetasumisel on § 31 ja sellele järgnevates paragrahvides ette nähtud tagajärjed. Niisugusel alusel sissemakstud summasid võib maksta tagasi liikmeile, kui esindajate kogu otsustab, et seltsi ainelised vahendid ja ebakorralikkude laenuvõtjate tagatiste realiseerimine annab selleks võimaluse.

§ 109. Seltsi tegevuse võib lõpetada igal ajal seaduslikul alusel kokkutulnud esindajate kogu otsusel. Juhul, kui seltsi operatsioonid lõpevad puudujäägiga, mille summa ületab ühe kümnendiku liikvelolevate seltsi pantlehtede summast ja kui seltsi liikmed-laenuvõtjad ei kata neid puudujääke lisavastutuse põhjal Majandusministri poolt määratud tähtajaks, siis selts on kohustatud asuma oma asjaajamise likvideerimisele seaduses ettenähtud korras.

VII peatükk.
Aruandmine.

§ 110. Seltsi tegevusaasta arvestatakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

§ 111. Seltsi juhatuse poolt koostatud aastaaruanne ühes järelevalvenõukogu märkustega aruande kohta trükitakse vähemalt kaks nädalat enne peakoosolekut ja saadetakse lihtsaadetisena postiga kõigile esindajate kogu liikmetele. Pärast peakoosolekut esitab seltsi juhatus aastaaruande kolmes eksemplaris Majandusministeeriumile teadmiseks.

§ 112. Väljavõte aastaaruandest ja tulude ning kulude arved avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 113. Peale aastaaruannete juhatus esitab Majandusministeeriumile igakuised bilansid seltsi operatsioonide kohta ja avaldab nad iga poolaasta tagant, 1. jaanuaril ja 1. juulil, Riigi Teatajas.

Juhatus kohustub samuti avaldama protokolli aruande kinnitamise kohta esindajate kogu poolt.

VIII peatükk.

Üldmäärused.

§ 114. Lahkarvamisi, mis võiksid tekkida käesoleva põhikirja täitmisel, lahendab Majandusminister seltsi juhatuse esitiste alusel.

§ 115. Käesolevas põhikirjas ettenägemata jäänud juhtudel selts allub üldseadustele, nii neile, mis maksavad praegu, kui ka neile, mis antakse hiljem.

§ 116. Käesolev põhikiri hakkab maksma avaldamisega Riigi Teatajas. Tema maksmahakkamisega kaotab maksvuse Eesti Maakrediitseltsi põhikiri (VSKK 29 — 1898, RT 60 — 1931 ja 9 — 1932).

Tallinnas, 12. juulil 1935.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

K. Selter
Majandusminister.

---

576. Keelemääruse muutmise määrus.

Antud Siseministrilt 15. juulil 1935.

Alus: Keeleseaduse (RT 93 — 1934) §§ 24 ja 26.

Keelemääruse (RT 2 — 1935) § 13 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 13. Eesti koha- ja tänavanimed peavad olema väljendatud maksvate eestikeelsete nimetuste järgi:

1) kõigis Eestis avaldatavais trükitooteis ja perioodilise trükitoote nimetuses;

2) siseposti-saadetistel nii saaja kui saatja aadressis, välispostisaadetistel saaja aadressis, kui saadetise sihtkoht on Eestis, ja saatja aadressis, kui saadetise lähtekoht on Eestis;

3) kaubanduslikkude ja tööstuslikkude ettevõtete kirjablankettide nurkmärgistes ja nende ettevõtete ärikirjades ning äritelegrammides, kusjuures on lubatud kirjavahetuses välismaaga eestikeelsele nimetusele selgitusena sulgudes lisandada vastav muukeelne nimetus;

4) firma nimetuses selle tarvitamisel sisemaal;

5) eraorganisatsioonide ja asutiste nimetuses selle tarvitamisel sisemaal;

6) §§ 1 ja 10 ettenähtud juhtudel.

Erandina käesoleva paragrahvi p. 1 eeskirjast võidakse tarvitada Eesti koha- või tänavanime muukeelset väljendust trükis avaldatavais ajaloolistes ürikuis ja üldse kirjutistes, kus koha- või tänavanimi esineb ajaloolises käsitluses. Samuti võib tarvitada Eesti kohanime muukeelset väljendust perioodilise trükitoote või eraorganisatsiooni ja -asutise nimetuses, kui perioodiline trükitoode või eraorganisatsioon ja -asutis, mille nimetuses esineb Eesti kohanimi muukeelses väljenduses, on kauase ilmumise või kasutamise tõttu omandanud kultuurajaloolise tähtsuse.

Siseminister K. Eenpalu.

Üldosakonna abidirektor Osk. Angelus.

577. Tartu linna elektrivoolu müügitariifid.

Kinnitatud Tartu linnavolikogult 17. juunil 1935.

A. Valgustustariif.

Valgustustariif nr. 1. Valgustuse ja majapidamise otstarbeks.

Elukortereis tarvitatud elektrivoolu eest maksavad voolutarvitajad vastavalt nende korteri põrandapindala suurusele järgnevas tabelis näidatud kilovatt-tundide ulatuses 24 senti kilovatt-tunnilt.

Elektrivoolu eest, mis tarvitatud üle tabelis ettenähtud normi, maksavad tarvitajad:

1. maist — 31. augustini 5 senti kilovatt-tunnilt ja

1. septembrist — 30. aprillini — ühekordse normi ulatuses 10 senti kilovatt-tunnilt ja üle selle 5 senti kvt.

Pindala m²	Jaan.	Veebr.	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.	Kokku
0—20	5	4	3	2	1	1	1	1	2	3	4	6	33
21—30	8	6	4	3	2	1	1	2	3	5	6	8	49
31—40	10	8	5	4	3	2	2	2	4	6	8	10	64
41—50	12	10	6	5	3	2	2	3	5	7	10	12	77
51—60	14	11	8	6	4	2	2	4	6	9	11	14	91
61—70	16	13	9	6	4	3	3	4	7	10	13	16	104
71—80	18	14	10	7	5	3	3	5	8	11	14	18	116
81—90	20	15	11	8	5	4	4	5	8	12	16	20	128
91—100	22	17	13	9	6	4	4	6	9	13	18	22	143
101—120	25	20	15	10	7	5	5	7	10	15	21	26	166
121—140	29	23	17	11	7	6	6	7	11	17	24	29	187
141—160	32	25	19	12	8	7	7	8	12	19	26	32	207
161—180	34	28	21	14	9	7	7	8	14	21	28	34	225
181—200	36	30	23	16	10	8	8	9	16	23	30	37	246
201—240	41	34	26	18	11	9	9	11	19	27	35	42	289
241—280	48	39	30	20	13	10	10	12	21	31	40	49	323
281—320	54	44	33	23	14	12	12	13	24	35	45	54	363
Iga järgneva 50 m² või selle osa eest	7	6	5	3	2	1	1	2	3	5	6	7	48

Märkus 1. Elukorterite põrandapindala arvutamisel võetakse arvesse elutoad, eestoad, koridorid, köögid, vannitoad, sahvrid ja teised kõrvalruumid, kuid ei võeta arvesse keldreid, puukuure, pööninguid, külmi verandasid, laute, talle ega õuet.

Märkus 2. Tabelis näidatud kilovatt-tundide normile vastav voolutarvitus tehakse kindlaks mõõtja seisuvõtmis-perioodil. Aastas arvestatakse 12 seisuvõtmis-perioodi, kusjuures elektrijaama juhatusel on õigus ühendada mitmeid perioode.

Valgustustariif nr. 2.

Elektrivoolu eest, mis tarvitatud ainult valgustuseks ja kohtades, mis ei ole ette nähtud valgustustariifis nr. 1, maksavad tarvitajad:

ühetariifi mõõtja järgi . . . . . 24 senti kvt,
kahetariifi mõõtja järgi öösel kella 23—7-ni . . . . . 12 senti kvt.

Märkus. Tekkinud lahkarvamised voolutarvituse paigutamise küsimuses valgustustariifi nr. 1 või nr. 2 alla, otsustab elektrijaama juhatus.

Valgustustariif nr. 3.

Voolutarvitajad, kelle arvatav valgustusvoolu aastatarvitus on üle 12.000 kvt, võivad üles seada kolmetariifi-voolumõõtja, kusjuures neil tuleb maksta iga kilovatt-tunni eest, mis tarvitatud on:

1. II — 30. IV	kella 8—17	16 senti kvt,
1. V — 31. VII	„ 7—20	
1. VIII — 30. IX	„ 7—18	
1. X — 31. X	„ 7—16	
1. XI — 30. XI	„ 9—15	
1. XII — 31. XII	„ 10—15	
1. I — 31. I	„ 9—15	

iga kilovatt-tunni eest, mis tarvitatud:

1. II — 30. IV	kella 7—8 ja 17—23	24 senti kvt ja
1. V — 31. VII	„ 20—23	
1. VIII — 30. IX	„ 18—23	
1. X — 31. X	„ 16—23	
1. XI — 30. XI	„ 7—9 ja 15—23	
1. XII — 31. XII	„ 7—10 „ 15—23	
1. I — 31. I	„ 7—9 „ 15—23	

iga kilovatt-tunni eest, mis tarvitatud
1. I — 31. detsembrini kella 23—7-ni (öösi) 12 senti kvt.

Juhul, kui abonendi aastane voolutarvitus on alla 12.000 kvt, maksab ta tarvitatud voolu eest valgustustariifi nr. 2 järgi.

Valgustustariifi nr. 3 (kolmetariifi-voolumõõtja) järgi voolu tarvitavad ülikool, ülikooli asutised ja Vanemuise teater maksavad tarvitatud voolu eest erandina:

1) tariifis näidatud 16 sendi asemel 12 senti kvt ja

2) tariifis näidatud 12 sendi asemel 7,5 senti kvt,

kusjuures tariifis näidatud 12.000 kvt kitsendus ei ole nende kohta maksev.

Valgustustariif nr. 4 (paušaalne).

Tarvitajad, kellel on lubatud elektrivoolu tarvitada voolumõõtjata, maksavad 1 vati eest kuus järgmiselt:

jaanuar, november, detsember . . . . . 7,8 senti,
veebruar, märts, aprill, august, september, oktoober . . . 4,55 „
mai, juuni, juuli . . . . . 2,05 „

Valgustustariif nr. 5.

Kinodele valgustuseks ja umformereis tarvitatud elektrivoolu hind on:

1. oktoobrist 31. märtsini 24 senti kvt ja
1. aprillist kuni 30. septembrini 16 senti kvt.

Valgustustariif nr. 6.

Äride vaateakende valgustuseks ja reklaamiks tarvitatud elektrivoolu hind on:

1. aprillist kuni 30. septembrini 15 senti kvt,

1. oktoobrist kuni 31. märtsini, kui alljärgnevas tabelis näidatud akna või reklaamkasti (sildi) pindalale vastav norm tarvitatud, 15 senti kvt. Normi mitte väljatarvitajad maksavad 24 senti kvt.

Akna klaasi pind m²	Oktoober kvt.	November kvt.	Detsember kvt.	Jaanuar kvt.	Veebruar kvt.	Märts kvt.
0—1	6	10	14	14	10	4
1,1—1,5	9	15	21	21	15	6
1,6—2	12	20	28	28	20	8
2,1—2,5	15	25	35	35	25	10
2,6—3	18	30	42	42	30	12
3,1—3,5	21	35	49	49	35	14
3,6—4	24	40	56	56	40	16
4,1—4,5	27	45	63	63	45	18
4,6—5	30	50	70	70	50	20
5,1—5,5	33	55	77	77	55	22
5,6—6	36	60	84	84	60	24
iga järgneva 0,5 m² või selle osa eest	3	5	7	7	5	2

Märkus 1. Tekkinud lahkarvamised käesoleva tariifi alla kuuluvuse suhtes otsustab elektrijaama juhatus.

Märkus 2. Kui kasutatakse reklaam-valgustuse voolu ka siseruumide tarvis, arvestab elektrijaam kogu reklaamvalgustuse-voolu valgustustariif nr. 2 järgi, arvates valgustustariif nr. 6 peale ülemineku ajast.

B. Jõutariif.

Jõutariif nr. 1.

Kui tarvitaja voolutarvitus ühe kuu jooksul on:

1—100	kvt	— 15,5	senti kvt,
101—300	„	— 15	„ „
301—600	„	— 14,5	„ „
601—1000	„	— 14	„ „
1001—1500	„	— 13,5	„ „
1501—2000	„	— 13	„ „
2001—2500	„	— 12,5	„ „
2501 ja enam		— 12	„ „

Kahetariifi mõõtja järgi öösel kella 23—7-ni — 6 senti kvt.

Jõutariif nr. 2.

Tarvitajad, kelle kuine voolutarvitus on üle 3000 kvt, maksavad voolu eest: a) 1. oktoobrist — 29. veebruarini kella 16—23-ni — 12 senti kvt,

b) 1. märtsist — 30. septembrini kella 7—23-ni ja

1. oktoobrist — 29. veebruarini kella 7—16-ni,

Kui tarvitaja kogu voolutarvitus tariifvoolumõõtja läbi 1 kuu jooksul on:	3001—3600 kvt	—	11,5	senti kvt,
	3601—4200 „	—	11	„ „
	4201—5000 „	—	10,5	„ „
	5001—6200 „	—	10	„ „
	6201—8000 „	—	9,5	„ „
	8001—10000 „	—	9	„ „
	10001—12500 „	—	8,5	„ „
	12501—15000 „	—	8	„ „
	15001—17500 „	—	7,5	„ „
	17501—20000 „	—	7	„ „
	20001—22500 „	—	6,5	„ „
	22501 ja enam	—	6	„ „
c) Öösine tarvitus kella 23—7-ni		—	6	„ „

Jõutariif nr. 3.

Tarvitatud elektrivoolu hind jahuveskites:

1. novembrist — 31. jaanuarini	kella 16—20-ni	— 12 senti kvt,
1. veebruarist — 31. oktoobrini	„ 7—23-ni,	
1. novembrist — 31. jaanuarini	„ 7—16-ni ja	
	„ 20—23-ni	— 9 senti kvt,
Öösel kella 23—7-ni		— 6 senti kvt.

C. Eritariif.

Kui tarvitaja aastane voolutarvitus on üle 50.000 kvt, või kui tarvitamise aeg ei lange ühte elektrijaama maksimaalse koormuse ajaga, võib linnavalitsus temaga sõlmida müügihinna kohta erilepingu.

D. Soojustariif

veekuumendajate, ahjude ja kasvuhoonete jaoks.

Öösine tarvitus kella 23—7-ni . . . . . 4,5 senti kvt,
päevane tarvitus kella 7—23-ni:
a) valgustuseks . . . . . 24 „ „
b) muuks . . . . . 15,5 „ „

E. Majapidamistariif.

Elektrivoolutarvitajaile, nagu: haigemajad, internaadid, tee- ja söögimajad, võõrastemajad, restoranid jne., kes ei ole õigustatud voolu tarvitama valgustariif nr. 1 järgi, antakse elektrivoolu majapidamiseks — triikimiseks, keetmiseks, küpsetamiseks, veesoojendamiseks ja kütteks — erilise voolumõõtja läbi:

1. maist kuni 31. augustini esimesed 2 kvt-tundi kuus à 10 senti ja järgnevad kvt-tunnid . . . . . à 5 „

1. septembrist kuni 30. aprillini esimesed 12 kvt-tundi kuus à 10 senti ja järgnevad kvt-tunnid . . . . . à 5 „

Märkus 1. Erijuhtudel, kui korteri iseloom põhjustab normaalse tarvituse juures valgustustariif nr. 1 järgi normi mitte väljatarvitamise, siis võib elektrijaama juhatus kohtkindla erimõõtja kaudu majapidamiseks voolu anda.

Märkus 2. Kui selgub, et majapidamise voolu kasutatakse valgustuse või muuks otstarbeks, arvestatakse äratarvitatud vool vastavalt kas jõu- või valgustustariifi järgi majapidamistariifi peale ülemineku ajast arvates.

Uued tariifid maksma panna 1. juulist 1935. Samast ajast kaotavad maksvuse tariifid, mis on vastu võetud linnavolikogult 24. aprillil 1933 ja avaldatud RT 46 — 1933, art. 377 all ning tariifide muudatused ja täiendused, mis on vastu võetud linnavolikogult 27. augustil 1934 ja avaldatud RT 80 — 1934, art. 678 all.

Tartus, 9. juulil 1935. Nr. 4865.

Linnapea as. linnanõunik (allkiri).

Sekretär A. Mägi.

Paide linnavolikogult 27. mail 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 5. juulil 1935 kinnitatud

578. Sundmäärus piima ja piimasaaduste müügi ning piimatööstuste kohta Paide linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p.p. 18 ja 22 ning Piimaseaduse § 27 (RT 56 —1934) põhjal.

§ 1. Piimatööstuste, piimakaupluste ja toiduainete kaupluste juures asuvate piima ja piimasaaduste müügiruumide avamiseks Paide linna piirides annab nimelise loa Paide linnavalitsus kirjaliku palve esitanud isikuile, peale selle kui äriruumid ja sissesead on linnaarsti poolt üle vaadatud ning otstarbekohasteks ja tervishoiunõuetele vastavaiks tunnistatud.

§ 2. Piimatööstused, missugused tegutsenud Paides enne käesoleva sundmääruse maksmahakkamist, peavad registreeruma linnavalitsuses ühe nädala jooksul. Uuesti avatavad piimakauplused ning toiduainete kauplused, missugused soovivad kaubelda piima ja piimasaadustega, peavad selleks muretsema vastava loa § 1 kohaselt.

§ 3. Piimatööstused, piimakauplused ning piima ja piimasaaduste müügiõigusega toiduainete kauplused peavad olema varustatud tervishoidlikult kõlbliku veega kinnistest kaevudest.

§ 4. Piimatööstusel peavad olema järgmised teineteisest kindlate vaheseintega eraldatud ruumid: 1) piima vastuvõtmise ruum, 2) piima ja piimasaaduste hoiuruum, 3) piima ümbertöötamise ruum, 4) piimanõude puhastamise ruum. Pealisriiete vahetamiseks ja hoidmiseks peab olema eraldi ruum või kinnine kapp.

Kõik piimatööstuse ruumid peavad olema avarad, puhtad, hästi valgustatud ja varustatud otstarbekohase õhupuhastuse sisseseadega.

Seinad ja laed peavad olema siledaks krohvitud ja lubjatud. Põrandad peavad olema parkettkivist, asfaldist, betoonist või muust veekindlast materjalist, mitte aga puust.

§ 5. Piimakaupluse ruumid peavad olema vähemalt 2,25 m kõrged, põrandapinnaga vähemalt 8 ruutmeetrit ning valgustuspinnaga vähemalt 1 ruutmeeter.

Laed, seinad, letid, riiulid ja muud sisustusse kuuluvad tarbeasjad peavad olema heleda õlivärviga kaetud. Lubjatud ja krohvitud seinad on lubatud, kui neid vähemalt neli korda aastas lubjatakse. Põrandad peavad olema parkettkivist, asfaldist, betoonist või muust veekindlast materjalist või tihedalt liidetud siledatest laudadest — viimasel juhul kaetud linoleumiga. Piimakauplus peab olema varustatud otstarbekohase piima ja piimasaaduste hoiuruumiga ning tervishoiunõuetele vastava õhupuhastuse sisseseadega.

§ 6. Toiduainete kauplused, missugused soovivad kaubelda piima ja piimasaadustega, peavad olema varustatud eraldi piimamüügiruumiga, missugune eraldatud muust kauplusest kindlate vaheseinte ja uksega. Tarvitaja peab võima näha toiduainete kauplusest müüja piima ja piimasaaduste väljamõõtmist. Piimamüügiruumi põranda pind peab olema vähemalt 1 × 1,5 meetrit suur. Piimamüügiruum peab olema küllaldaselt valgustatud ning varustatud õhupuhastuse sisseseadega. Laed peavad olema lubjatud või õlivärviga kaetud; seinad, letid, riiulid ja muud sisseseade tarbeasjad peavad olema värvitud heleda õlivärviga; põrand peab olema veekindlast materjalist või siledatest pragudeta õlivärviga või linoleumiga kaetud laudadest.

§ 7. Piimatööstused, piimakauplused ja toiduainete kaupluste piimamüügiruumid ei tohi otseses ühenduses olla elukorteritega või koristamata ja haisevate ruumidega, ja neid ei tohi kasutada otstarveteks, millistel piima töötuse või müügiga midagi ühist ei ole.

§ 8. Kauplused peavad varustatud olema jahutus-sisseseadega jäävannide või jääkastide näol piima ja koore jahutamiseks aastaajal, millal välise õhu temperatuur on üle +10° C. Jahutusvannid ja kastid peavad olema betoonist või muust veekindlast materjalist, seest ja väliselt kaetud õlivärviga, varustatud värvitud kaantega, milliste avaustest ulatuvad välja piima ja koore nõude ülemised osad.

§ 9. Kõik turustatavad piimaliigid ning piimasaadused peavad oma koosseisult, omaduselt ning pakkimise viisilt vastama Piimaseaduse teostamise määruses ettenähtud nõuetele.

§ 10. Piimakauplustel on lubatud müüa peale piima ja piimasaaduste veel vorsti, sinki, mune, kinnistes pakendites konserve, moosi, mett, saia, leiba ja maiustusi, millised kaubad peavad olema korralikult paigutatud ja eraldatud. Toiduainete kauplused piima ja piimasaaduste müügiõigusega võivad kaubelda kõigi toidu- ja maitseainetega; muu kauba müük nendes kauplustes on keelatud. Lõhnavate juustusortide hoidmiseks peab olema eraldi kapp või klaaskuppel.

§ 11. Lahtise piima ja piimasaadustega kauplemine on lubatud ainult piimakauplustes, toiduainete kauplustes piimamüügi õigusega ja tootja maja-

pidamises. Tänavatel, hoovides, trepikodades, elukorterites ja platsidel on see keelatud. Turgudel on lubatud müüa ainult köögivõid $^1/_2$, 1 ja 2 kg pakkides, kusjuures või peab olema puhtalt pakitud pergamentpaberisse ning pakid asetsema selle jaoks eraldi peetavas kinnises kastis. Tootjalt tarvitajale tellimise korral üleantav piim peab olema Piimaseaduse § 10 nõuete kohaselt kinnistes pakendites.

§ 12. Söögimajades, restoranides, kohvikutes, võõrastemajades ning einelaudades on lahtise piima müük lubatud ainult kohaltarvitamiseks.

§ 13. Piima ja piimasaaduste kauplustes, samuti söögimajades, restoranides, kohvikutes, võõrastemajades ning einelaudades võib lahtisel müügil olla ainult üks rõõskpiima valikutest; mitme liigi müügi korral peavad teised piima valikud peale ühe kinnistes pakendites olema.

§ 14. Koorejäätise müük einelaudades, söögimajades, restoranides, kohvikutes või platsidel on võimalik ainult linnavalitsuse loal isikutel, kes selleks esitanud linnavalitsusele vastava sooviavalduse ja peale selle kui nende müügi- ja hoiuruumid ning valmistamise ja müügi sisseseade ja tarbenõud linnaarstilt on üle vaadatud ja tervishoiunõuetele vastavaks tunnistatud.

§ 15. Piimatööstuste ning piima ja piimasaaduste kaupluste omanikud või juhatajad on kohustatud pidama neid piima või piimasaadustega varustajate aadressid täpselt ja teatama need tervishoiulist järelevalvet teostavatele ametnikele nende nõudmisel.

§ 16. Piima ja piimasaaduste pakkimiseks tarvitatavad nõud ja vahendid peavad vastama Piimaseaduse teostamise määruse § 99 (RT 101 — 1934). Neid nõusid ei tohi milgi tingimisel muuks otstarbeks kasutada.

§ 17. Tühjad ning pesemata nõud tulevad kauplusest või müügiruumidest otsekohe kõrvaldada. Nõude pesemine peab toimuma väljaspool kauplust või müügiruumi ning vastavalt Piimaseaduse teostamise määruse § 100 (RT 101 — 1934).

§ 18. Piima ja piimasaaduste mõõtmise riistad ja jaotamise tarbenõud peavad olema alumiiniumist, tinutatud vasest või tinutatud plekist ning varustatud käepidemetega, millised võimaldavad nende tarvitamist nii, et kaubaandja oma kätega kaubaga kokku ei puutu. Eelpooltähendatud esemete tinutamine võib toimuda ainult inglistinaga, mille koosseisus ei või olla seatina rohkem kui 1%. Iga piima või koore liigi jaoks peavad olema eraldi mõõtmise ning jaotamise tarbenõud, millised peavad olema alati piinlikult puhtad ja terved.

§ 19. Keelatud on kauba proovi maitsemine mõõtmise riistadest või kauba jaotamise ja lõikamise tarbenõudelt.

§ 20. Piimanõud ning piimasaaduste pakendid peavad seaduse nõuete kohaselt vastava nimetusega varustatud olema. Lahtiselt müüdava rõõskpiima teatavaks tegemine peab sündima kauplustes või söögimajades nähtaval kohal seintel siltidega „rõõskpiim I“ või „rõõskpiim II“ ja kauplustel samasuguse sildiga tänavalt nähtavana välisuksel või aknal.

§ 21. Keelatud on piimatööstustes ning piima ja piimasaaduste müügikohtades koduloomade sisselaskmine, suitsetamine ja põrandale sülitamine, milliste keeldude kohta peavad vastavad sildid nähtaval kohal väljapandud

olema. Kärbseid ja tolmu ei tohi tööstuste- ega müügiruumides olla. Tööstuste ning kaupluste ruume tuleb igapäev korralikult puhastada ja tuulutada.

§ 22. Isikud, kes tegevad piimatööstustes või piimamüügi kohtades, peavad alati olema puhtad ning kandma töö ja müügi ajal valgeid pestavaid kitsaste käistega põllesid.

§ 23. Isikud, kes põevad Nakkushaiguste vastu võitlemise seaduse § 2 punktides 1—11 (RT 94 — 1933) tähendatud nakkushaigusi või Suguhaiguste vastu võitlemise seaduse § 1 (RT 1 — 1927) tähendatud suguhaigusi külgehakkavas järgus või leeprat või lahtist tiisikust või kes võivad edasi kanda neid haigusi või kelle kätel on mädanevad haavad või kelle üldine tervislik seisukord võib põhjustada piima või piimasaaduste rikkiminekut või inimtervisele kahjulikke omaduste tekkimist, ei tohi teotseda lehmade lüpsmisel, piimasaaduste valmistamisel ning piima ja piimasaaduste liikvelelaskmisel ega piima ja piimasaaduste nõude puhastamisel.

Sama keeld on maksev ka nende isikute kohta, kes on otseses kokkupuutumises eelpooltähendatud haigetega.

Igast eelpooltähendatud haigusest ja haiguskahtlasest juhust peab piimatööstuse, piimakaupluse või majapidamise omanik või juhataja või nende asetäitja, kelle ettevõttes eelpoolnimetatud juhtumine ilmsiks tuleb, viibimata teatama linnaarstile ning haiged ning haiguskahtlased eemaldama piima ja selle saaduste tootmiselt ning liikvelelaskmiselt kuni linnaarsti korralduseni.

Nende isikute uuesti tööle asumine võib sündida ainult tervishoiuarsti loal.

§ 24. Piima ja piimasaaduste tootmise, tööstuse ja müügi alal tegelevad isikud on kohustatud iga 4 kuu tagant ilmuma arstlikule ülevaatusele linnaarsti juurde ning peavad varustatud olema vastava tervisliku seisukorra raamatuga.

Märkus. Tervisliku seisukorra raamat peab sisaldama järgmisi andmeid: 1) järjekorranumber, 2) isiku nimi ja perekonnanimi, 3) vanus, 4) arsti märkused tervislikust seisukorrast, 5) järelevaatuse aeg, 6) arsti allkiri.

§ 25. Piimatööstuste, kaupluste ja müügikohtade omanikel või juhatajatel on keelatud ametisse võtta isikuid, kellel puudub linnaarsti poolt väljaantud tunnistus nende tervisliku seisukorra kohta.

§ 26. Piimatööstused, piimakauplused ja piimamüügiruumid alluvad linnaarsti tervishoidlise järelevalvele. Nende omanikud või juhatajad on kohustatud igal ajal ja igas kohas kontrolli teostavatele ametnikele võimaldama tööstuse- või äriruumide, sisseseadete ja saaduste järelevaatust ja tasuta proovide võtmist analüüsimiseks. Analüüsi tegemise ajast ja kohast antakse piima omanikule teada.

§ 27. Maalt linna piima toojate suletud piimanõusid on tervishoiulist järelevalvet teostaval ametnikul õigus igal ajal ja igas kohas avada ja proovisid analüüsimiseks võtta. Proovi võtmise järele suletakse nõu kontrolliva ametniku plommi või pitsatiga. See toiming ei tule lugeda piimanõu avamiseks. Analüüsi tegemise ajast ja kohast antakse piima omanikule teada.

§ 28. Piimatööstused, kes tegutsenud Paide linnas enne käesoleva sundmääruse maksvust, ning milliste ruumid või sissesead ei vasta nõuetele, peavad nõudmised täitma linnaarsti poolt neile ettepandud tähtajaks.

§ 29. Käesolev sundmäärus peab piimatööstustes ja -müügikohtades nähtaval kohal väljapandud olema.

§ 30. Selle sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele vastavate seaduste põhjal (Kriminaalseadustiku §§ 122, 211, 212 ja 213).

§ 31. Käesolev sundmäärus hakkab maksma 2 nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas, kusjuures kaotab maksvuse Paide linnavolikogult 31. augustil 1931 vastu võetud ja Riigi Teatajas 77 — 2. oktoobril 1931 avaldatud Sundmääruse turul kauplemise kohta Paide linnas §§ 13 ja 14.

Linnapea G. Pärli.

Sekretär J. Ülem.

Hind 20 senti. Riigi trükikoja trükk.